

Шуцький О.С.

слухач,

Науковий керівник: Борщук Є.М.

доктор економічних наук, професор,

Львівський регіональний інститут державного управління

Національної академії державного управління

при Президентіві України

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСАМИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Проблема забезпечення безпеки належить не тільки до числа глобальних проблем людства, але й виступає основою збереження і розвитку будь-якого соціального організму. Феномен безпеки на всіх етапах розвитку людського співтовариства ніколи не втрачав своєї актуальної практичної значущості, маючи не тільки різні форми вияву, але й різний зміст і сенс.

На сучасному етапі соціально-економічного розвитку України забезпечення безпеки розглядається як одна з найважливіших функцій органів державної влади та суб'єктів господарювання будь-якої країни. Постійні зростання ризиків надзвичайних ситуацій соціального, техногенного і природного походження обумовлюють необхідність розвитку єдиної державної системи управління безпекою на засадах сталого розвитку суспільства і сучасних принципах управління [1; 2].

Цивільний захист є важливою складовою національної безпеки, одним із важливих об'єктів державного управління. За своєю суттю, державне управління національною безпекою – це специфічний вид та невід'ємна складова загальної системи державного управління. Це цілеспрямована діяльністю державних органів влади, які в межах чинного законодавства та використовуючи наявні можливості держави (дипломатичні, воєнні, економічні, інтелектуальні, інформаційні), здійснюють розробку й реалізацію нормативних управлінських впливів на об'єкти національної безпеки з метою прогнозування, своєчасного виявлення, запобігання та нейтралізації загроз сталому розвитку людини, суспільства і держави (передусім їх життєво важливим інтересам) [1].

На сучасному етапі соціально-економічного розвитку забезпечення техногенної та природної безпеки розглядається як одна з найважливіших функцій органів державної влади та суб'єктів господарювання будь-якої країни. Сучасні тенденції зростання ризиків надзвичайних ситуацій техногенного і природного походження обумовлюють необхідність розвитку єдиної державної системи управління природно-техногенною безпекою на засадах сталого розвитку суспільства і сучасних принципах управління.

Державна політика у сфері цивільного захисту регламентується відповідними законами і нормативно-правовими актами, шляхом розробки та реалізації державних і регіональних цільових програм, науково-технічних програм, планів розвитку та удосконалення єдиної системи цивільного захисту. Фінансування заходів щодо захисту населення і територій здійснюється відповідно до законодавства. Як зазначається у Концепції управління ризиками виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, схваленій розпорядженням Кабінету Міністрів України № 37-р від 22.01.2014 р.,

підвищення ступеня захищеності населення і територій України від надзвичайних ситуацій, зменшення ризиків виникнення та мінімізація наслідків надзвичайних ситуацій техногенного і природного походження, належить до пріоритетних завдань єдиної державної системи цивільного захисту.

Аналіз сучасних тенденцій зростання масштабів негативних наслідків природно-техногенної небезпеки України засвідчує необхідність подальшої розробки та наукового обґрунтування заходів із удосконалення та покращення функціонування систем управління цивільного захисту населення від наслідків надзвичайних ситуацій як важливої ланки природно-техногенної безпеки. Постає необхідність дослідження існуючих і розробки нових підходів у процесах формування механізмів державного управління безпекою в сучасних умовах.

Забезпечення природно-техногенної безпеки обумовлює необхідність формування організаційних, економічних методів управління, ефективної державної політики забезпечення цивільного захисту, яка повинна базуватись на основі сформульованої чіткої системи офіційних поглядів на мету, завдання, принципи і головні напрямки забезпечення цивільного захисту України.

Основою удосконалення системи управління цивільним захистом повинна стати розробка більш ефективних економічних механізмів управління соціально-економічними процесами. Структура повинна охоплювати ефективні механізми відповідної державної політики, яка повинна забезпечувати фінансування; інвестування; кредитування; резервування фінансових і матеріальних засобів; страхування і перестраховування; відшкодування збитку; економічне стимулювання, економічну відповідальність. Водночас, при цьому повинна бути врахована головна специфіка процесів забезпечення цивільного захисту – не отримання максимального прибутку, а забезпечення нормальних умов функціонування економічної, соціальної і екологічної систем [4; 5].

Всі механізми державного регулювання мають бути ув'язані в правовому полі України в єдину державну систему управління техногенною та природною безпекою на основі ризик-орієнтованого підходу. Для практичної реалізації нового за своїм концептуальним змістом державного регулювання техногенної та природної безпеки в Україні необхідне створення інституційної бази і інфраструктури з оцінки техногенних і природних ризиків у всіх галузях економічної системи України.

Список використаних джерел:

1. Бодрук О.С. Структури воєнної безпеки: національний та міжнародний аспекти. Київ : НІПМБ, 2001. 300 с.
2. Власюк О.С. Економічна безпека України в умовах ринкових трансформацій та антикризового регулювання. Київ : ДННУ «Академія фінансового управління». 2011. 473 с.
3. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / наук. ред. кол. Ю.В. Ковбасюк (голова) [та ін.] ; Національна академія державного управління при Президентові України. Київ : НАДУ, 2011. Т. 4. : Публічне врядування / наук. ред. кол. : В.С. Загорський (голова), С.О. Телешун (співголова) [та ін.]. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2011. 630 с.
4. Акимов В.А., Владимиров В.А., Измалков В.И. Катастрофы и безопасность. Москва : Деловой экспресс, 2006. 392 с.
5. Сендайская рамочная программа по снижению риска бедствий на 2015–2030 гг. URL: http://www.unisdr.org/files/43291_russiansendaiframeworkfordisasterri.pdf